. ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการขยายพื้นที่ปลูก หอมหัวใหญ่ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ อำเภอแบ่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นายอนันต์ ปัญญากาศ

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

> ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภา คุณาพร ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป คชศิลา กรรมกการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุษฎี ณ ลำปาง กรรมการ รองศาสตราจารย์ คร.ไพบูลย์ สุทธสุภา กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของ สมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการขยายพื้นที่ปลูกหอม หัวใหญ่ อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สมาชิกสหกรณ์ ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง แบบง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรทั้งหมดจำนวน 330 ราย ได้เกษตรกรกลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 99 ราย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เกษตรกรกลุ่มที่ต้องการขยายพื้นที่ปลูกหอม หัวใหญ่ จำนวน 74 ราย และเกษตรกรกลุ่มที่ไม่ต้องการขยายพื้นที่ปลูกหอมหัวใหญ่ จำนวน 25 ราย การเก็บข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างรายบุคคลตามแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าไคสแควร์

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ โดยเฉลี่ยมีสมาชิกในครัวเรือน 3.6 คนต่อครัวเรือน อายุเฉลี่ย 44.3 ปี ส่วนมากร้อยละ 89.9 เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่เกษตรกรร้อย ละ 91.9 มีการศึกษาระคับประถมศึกษา ร้อยละ 99.0 มีประสบการณ์ในการปลูกหอมหัวใหญ่ มากกว่า 5 ปีขึ้นไป เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกเฉลี่ย 6.0 ไร่ต่อครัวเรือน เป็นพื้นที่ปลูกที่เป็นที่ราบ หรือที่นา 4.4 ไร่ และพื้นที่ปลูกที่คอนหรือที่ไร่ 1.6 ไร่ โดยร้อยละ 51.4 มีสภาพการถือครอง ที่ดิน (มีเอกสารสิทธิ์) เป็นของตนเองทั้งหมด พื้นที่ปลูกหอมหัวใหญ่ส่วนมากร้อยละ 99.0 อยู่นอกเขตชลประทาน เกษตรกรมีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2 คน และมีจำนวนแรงงานในกรรปลูกหอมหัวใหญ่เฉลี่ย 2 คน ร้อยละ 56.6 มีแรงงานในครัวเรือนเพียงพอ และร้อยละ

43.4 ต้องการแรงงานในครัวเรือนเพิ่ม ราชได้ทั้งหมดเฉลี่ย 130,350.40 บาทต่อครัวเรือน โดยมี ราชได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 116,325.14 บาทต่อครัวเรือน และเป็นราชได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 14,025.25 บาทต่อครัวเรือน จากการศึกษาการติดต่อกับเจ้าหน้าที่และเพื่อนบ้านพบว่า เกษตรกรเคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เคยปรึกษาหารือในการกำหนดพื้นที่ ปลูกหอมหัวใหญ่ ในแต่ละปีของการ เพาะปลูก และเคยพบปะ พูดคุยเกี่ยวกับการจัดสรรเมล็ด พันธุ์หอมหัวใหญ่ ร้อยละ 9.2, 1.1 และ 78.4 ตามลำดับ ในการรับข่าวสารของเกษตรกร พบว่า ส่วนมากร้อยละ 53.6 ได้รับข่าวสารจากเพื่อนบ้าน 2-3 วันต่อครั้ง ได้รับข่าวสารจากผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ และคณะกรรมการสหกรณ์ นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 13.4, 15.5 และ 41.2 ตามลำดับ ส่วนการได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชน เกษตรกรได้รับ ข่าวสารจาก วิทยุ โทร ทัศน์ และหนังสือพิมพ์ นานๆ ครั้ง เพียงร้อยละ 1.0 ร้อยละ 3.1 และร้อยละ 3.1 ตามลำดับ

จากการศึกษาสมมุติฐานพบว่า ขนาดพื้นที่ปลูกหอมหัวใหญ่ที่เป็นที่ราบและที่เป็นที่ ดอน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ความเพียงพอของแรงงานในครัวเรือน ความต้องการแรงงาน เพิ่ม รายได้รวมทั้งหมด และรายได้ภาคเกษตร มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการขยายพื้น ที่ปลูกหอมหัวใหญ่ของสมาชิกผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สาเหตุของความต้องการที่จะเพิ่มเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ของเกษตรกร เรียงลำดับตาม ความสำคัญได้แก่ การมีสภาพพื้นที่เหมาะสมที่พอจะขยายพื้นที่ปลูกได้ การต้องการมีรายได้ เพิ่ม การมีความชำนาณูและมีประสบการณ์ในการปลูกหอมหัวใหญ่ การทำตามเพื่อนบ้าน และ การมีแรงงานในครัวเรือนเพียงพอ **Independent Study Title**

Factors Influencing Decision Making in Expanding Area for

Onion Growing of Onion Cooperatives Members, Mae Wang

District, Chiang Mai Province.

Author

Mr. Anun Punyagard

M.S. (Agriculture)

Agricultural Extension

Examining Committee:

Asst. Prof. Warapa Kunaporn

Chairman

Asst. Prof. Prateep Kochsila

Member

Asst. Prof. Dusdee Nalampang

Member

Assoc, Prof. Dr. Paiboon Suthasupa

Mamber

ABSTRACT

This study had its objectives to investigate personal characteristics and socio-economic factors influencing decision making in expanding area for onion growing of onion cooperatives' members in Mae Wang District, Chiang Mai province. The studied population were the onion cooperatives' members in Mae Wang District, Chiang Mai Province. The sample of 99 members were selected from the total population of 330 members by Simple Ramdom Sampling method which included 74 members who wanted to expand growing area and 25 members who did not want to expand growing area. Data was collected by the use of questionnaires and was analyzed in terms of percentage, Mean and Chi-square.

The research finding showed that most of the onion cooperatives' members were male with an average age of 44.3 years old. About 91 percent finished primary school with about more than 5 years of growing onion experience. An average growing area was 6.0 rai per household, which was classified as lowland of 4.4 rai and as highland of 1.6 rai Land ownership with the title was 51.4 percent. Ninety nine percent of growing area were non-irrigated area. Family labor was 2 persons who were engaged in growing onion. About 56 percent had enough labor. Total income was 130,350.40 Baht per household consisting

of farm income of 116,325.15 Baht and non-farm income of 14,024.25 Baht. About nine percent of them had communicated with extension agents while 1.1 percent had consulted in area decision for onion growing and 78.4 percent had discussed about onion seed quota. They received information from neighbors 53.6 percent and from community leaders, cooperative officers as well as cooperative committee 13.4, 15.5 and 41.2 percent respectively. They also got information from radio, television and newspaper 1.0, 3.1 and 3.1 percent respectively.

The hypothesis testing showed that growing area, household member, sufficient labor, need for more labor, total income and farm income were significantly related to decision making for expanding area of onion cooperatives' members.

Causes of the needs for more onion seed included having extra appropriate area, increased income, having skill and experience in onion growing, followed neighbors and having enough family labor.